

6. Супіханов Б. К. Про підвищення конкурентоспроможності аграрного виробництва в сучасних умовах / Б. К. Супіханов // Економіка АПК. – 2008. – № 5. – С. 3–8.
7. Копистко О. В. Теоретичні основи конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції / О. В. Копистко // Економіка АПК. – 2010. – №1. – С. 61–63.
8. Олійник О. В. Підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств на ринку зерна / О. В. Олійник, В. Й. Шиян, В. В. Олійник / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х.: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2011. – 227 с.
9. Євчук Л. А. Роль стратегій зростання в забезпеченні конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств / Л. А. Євчук // Економіст. – 2011. – № 9. – С. 14–17.
10. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент / Г. І. Кіндрацька. – К.: Знання, 2010. – 406 с.
11. Андрійчук В. Г. Надконцентрація агропромислового виробництва і земельних ресурсів та її наслідки / В. Г. Андрійчук // Економіка АПК. – 2009. – № 2. – С. 3–9.
12. Дем'яненко С. І. Система диференційованих оптимумів та її вплив на ефективність використання виробничих ресурсів аграрних підприємств / С. І. Дем'яненко // Шляхи підвищення ефективності використання агроресурсного потенціалу: матеріали Міжнар. наук.-практ. форуму. – Львів: Львів. нац. аграр. ун-т, 2009. – Т. 2. – С. 3–10.
13. Месель-Веселяк В. Я. Оптимальні розміри сільськогосподарських формувань промислового типу в Україні / В. Я. Месель-Веселяк // Економіка АПК. – 2008. – № 3. – С. 13–20.

Стаття надійшла до редакції 24.09.2015

УДК 338.4.439:636.5(477.83)

Минів Р. М., к.е.н., доцент, **Матвеева М. П.**, к.е.н., асистент ©

Львівський національний університет

ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ М'ЯСНИХ ГАЛУЗЕЙ ТВАРИННИЦТВА ЛЬВІВЩИНИ

Прогнозується, що виробництво яловичини і телятини товаровиробниками Львівщини у 2020 р. досягне рівня 13,1 тис. тонн, що у 2,0 рази менше ніж у 2013 році. За рахунок використання сучасних технологій та підвищення інтенсифікації виробництва у 2020 р. сільгосптоваровиробникам області вдасться виробити 75,3 тис. тонн свинини, що в 1,9 рази більше обсягів 2013 року. Застосовуючи сучасні засоби механізації й автоматизації технологічних процесів при невеликих витратах праці і засобів з розрахунку на одиницю продукції, сільгосппідприємства Львівщини зможуть виробити у 2020 р. 118,8 тис. тонн м'яса птиці.

Ключові слова: *тваринництво, яловичина та телятина, свинина, м'ясо птиці.*

УДК 338.4.439:636.5(477.83)

Мынин Р. М., к.э.н., доцент, **Матвеева Н. П.**, к.э.н., ассистент

Львовский национальный университет

ветеринарной медицины и биотехнологий имени С. З. Гжицкого

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ МЯСНЫХ ОТРАСЛЕЙ ЖИВОТНОВОДСТВА ЛЬВОВЩИНЫ

Прогнозируется, что производство говядины и телятины товаропроизводителями Львовщины в 2020 году достигнет уровня 13,1 тыс. тонн,

что в 2,0 раза меньше, чем в 2013 году. За счет использования современных технологий и повышения интенсификации производства в 2020 году сельхозтоваропроизводителям области удастся выработать 75,3 тыс. тонн свинины, что в 1,9 раза больше объемов 2013 года. Применяя современные средства механизации и автоматизации технологических процессов при небольших затратах труда и средств в расчете на единицу продукции сельхозпредприятия Львовщины смогут выработать в 2020 году 118,8 тыс. тонн мяса птицы.

Ключевые слова: животноводство, говядина и телятина, свинина, мясо птицы.

UDC 338.4.439:636.5(477.83)

Muniv R. M., Ph. D. in Economic Sciences, associate professor,
Matveeva M. P., Ph. D. in Economic Sciences, assistant
*Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S. Z. Gzhyskyj*

PERSPECTIVES OF MEAT FIELDS DEVELOPMENT OF LIVESTOCK IN LVIV AREA

Forecast, that the production of beef and veal in 2020 will attain a level the commodity producers in Lviv area 13,1 thousands of tons, that in 2,0 times less than in 2013 years. Due to the use of modern technologies and increase of intensification of production in 2020 to agricultural producers of area it will be succeeded to produce 75,3 thousands of tons of pork, that in 1,9 times more volumes than in 2013 years. Applying modern facilities of mechanization and automation of technological processes at the small charges of labour and facilities calculating per unit of products we forecasting that farmers in Lviv area are able to increase production of poultry meat to 118,8 thousands of tons due to 2020 year.

Key words: livestock, beef and veal, pork, poultry meat.

Постановка проблеми. Забезпечення продовольчої безпеки країни залежить від потенціалу сільськогосподарського виробництва продукції й вирішення, якої направлено на досягнення нормованого споживання населенням продуктів харчування, особливо тваринного походження. Серед тваринницьких галузей провідна роль належить м'ясному скотарству, свинарству та птахівництву, значення яких передусім пояснюється важливістю незамінних продуктів харчування населення.

У сучасних умовах однією з головних проблем України є забезпечення м'ясом та м'ясопродуктами населення за рахунок власного виробництва, їх фізичної та економічної доступності для всіх верст населення у відповідності до раціональних норм споживання. З переходом до ринкових умов господарювання в Україні значно змінився рівень і структура споживання населенням м'яса та м'ясопродуктів. Серед головних чинників варто відзначити національні особливості харчування, географічне розташування, ґрунтово-кліматичні умови, віковий склад населення, організаційно-економічні чинники, що визначають об'єми власного виробництва м'яса, близькість до споживача.

Сьогодні ще не досягнуто продовольчого самозабезпечення окремими продуктами харчування за рахунок функціонування власного агропродовольчого комплексу. Зокрема, фактичний рівень споживання м'яса та м'ясопродуктів в, який у 2014р. становив 56,1 кг на одну особу, є значно нижчим від раціонального та відповідає тільки мінімальному нормативному значенню.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам ефективного функціонування м'ясних галузей тваринництва присвячені наукові роботи таких вітчизняних вчених, як М. В. Гладія [6], П. С. Березівського[3], М. В. Зубця[1], О. В. Мазуренко [4] В. Я. Месель-Веселяка [1], П. Т. Саблука [1] та інших. Водночас, незважаючи на цінність проведених досліджень, окремі важливі питання, пов'язані з підвищенням ефективності функціонування м'ясних галузей тваринництва потребують подальшого вивчення. Особливого значення ці питання набули після вступу України до СОТ, інтеграції до ЄС і поглиблення конкуренції на світовому ринку м'яса. Тому доцільність подальших досліджень та розробка пропозицій щодо ефективного функціонування вітчизняних м'ясних галузей тваринництва не викликає сумніву.

Меда статті. Дослідити сучасні тенденції розвитку м'ясних галузей тваринництва Львівської області.

Виклад основного матеріалу. Наслідки економічної кризи і спричинений нею спад виробництва в аграрній сфері економіки України виявляється по-різному і обумовлює певні структурні зрушення в сільському господарстві. Різке погіршення економічної ситуації й ринкової кон'юнктури неминуче призводить до скорочення обсягів виробництва та реалізації окремих видів продукції і в кінцевому результаті до її збитковості. Все це повною мірою стосується і скотарства Львівської області, негативні тенденції в розвитку якого за останні роки зумовили зменшення чисельності поголів'я великої рогатої худоби та обсягів виробництва продукції, зменшення продуктивності худоби. За нашими розрахунками (поліноміальний тренд $y = -0,1077x^2 + 0,8851x + 38,734$, коефіцієнт апроксимації $R^2 = 0,9428$), виробництво яловичини і телятини товаровиробниками Львівщини у 2020 р. досягне рівня 13,1 тис. тонн, що у 2,0 рази менше ніж у 2013 році (рис.1, табл.1).

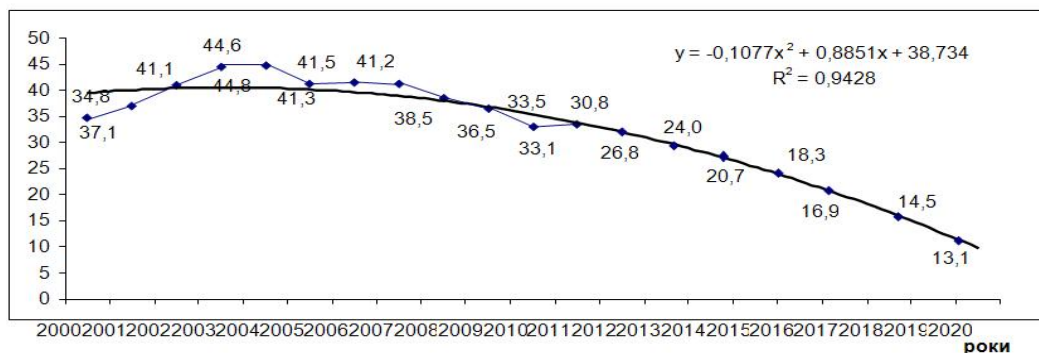


Рис. 1. Прогноз виробництва яловичини і телятини у Львівській області

Виробництво свинини має вагомий частку в структурі м'ясного балансу та відіграє важливу роль у формуванні м'ясних ресурсів Львівської області. Виробництво свинини на Львівщині може і повинно стати конкурентоздатним, щоб з імпортера воно перетворилося на експортера цього виду м'яса. За рахунок використання сучасних технологій та підвищення інтенсифікації виробництва ми прогнозуємо, що у 2020 р. сільгосптоваровиробникам області вдасться виробити 75,3 тис. тонн свинини, що в 1,9 рази більше від обсягів 2013 року (рис.2, табл.1).

Проте, приділяючи увагу прогнозним обсягам виробництва свинини, слід враховувати, що нині аграрне виробництво в цілому і свинарство зокрема

зорієнтовані на ринковий попит, тому його ефективність залежить від конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

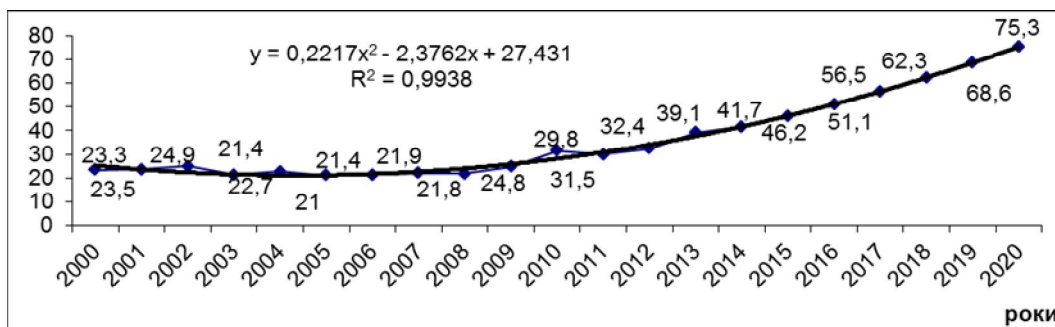


Рис. 2. Прогноз виробництва свинини у Львівській області

Запланованого приросту виробництва свинини можна досягнути за умов реконструкції існуючих свинокомплексів індустріального типу, а також будівництво нових високотехнологічних свинарських підприємств, збільшення обсягів виробництва цього виду продукції в сільськогосподарських підприємствах і господарствах населення.

Підвищений попит на м'ясо птиці стимулює нарощування його обсягів на промисловій основі, насамперед виробництва бройлерів як скороспілої та високопродуктивної птиці. За нашими розрахунками (поліноміальний тренд $y = 0,1593x^2 + 2,168x + 3,0461$, коефіцієнт апроксимації $R^2 = 0,9933$), застосовуючи сучасні засоби механізації й автоматизації технологічних процесів при невеликих витратах праці і засобів з розрахунку на одиницю продукції сільгоспдприємства Львівщини зможуть виробити у 2020 р. 118,8 тис. тонн м'яса птиці (рис.3, табл.1).

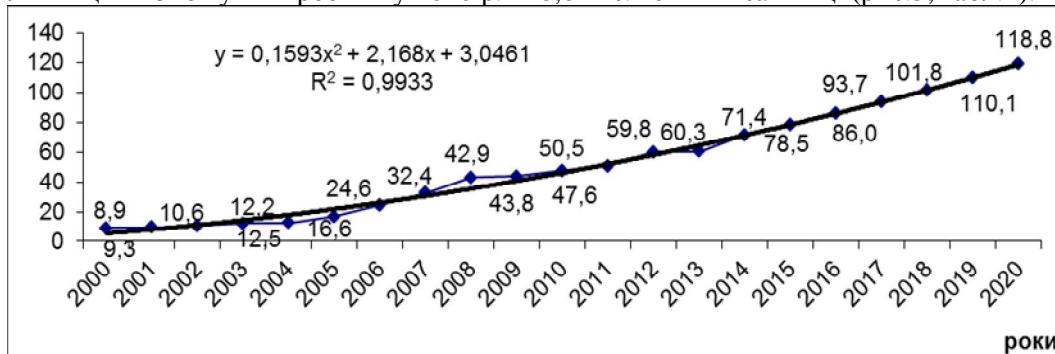


Рис. 3. Прогноз виробництва м'яса птиці у Львівській області

Потрібно наголосити на тому, що загальна позитивна динаміка розвитку птахівництва, яка відмічена в даних Державного комітету статистики України, утримується лише за рахунок суттєвих обсягів державної підтримки, яка становить значну частку в загальній структурі підтримки галузі тваринництва.

У наступні роки якісний прорив у птахівництві можливий за умов послідовного розвитку інтенсивних систем виробництва продукції з використання інноваційних досягнень, які дозволять підвищити якість м'яса курей і яєць і таким чином дадуть поштовх до нарощування експорту продукції птахівництва.

Для покращення результатів галузі м'ясного тваринництва і складання прогнозів необхідно удосконалити існуючу в Україні систему моніторингу на

основі комплексного рішення, яке ґрунтується на досягненнях інформаційних технологій щодо збору і систематизації даних, їх обробки, механізмів формування звітів тощо. Така система моніторингу дозволить покращити стан тваринництва за рахунок оперативності і якості управлінських рішень на основі кращих прогнозів.

Таблиця 1

Перспективи виробництва м'яса у Львівській області, тис. тонн

Рік	Всього	в тому числі		
		яловичина	свинина	м'ясо птиці
2014	139,9	26,8	41,7	71,4
2015	148,7	24,0	46,2	78,5
2016	157,7	20,7	51,1	86,0
2017	168,5	18,3	56,5	93,7
2018	181,0	16,9	62,3	101,8
2019	193,2	14,5	68,6	110,1
2020	207,2	13,1	75,3	118,8

Висновки. Розраховані на перспективу обсяги виробництва м'ясної продукції практично нереальні без інтенсивного розвитку тваринництва в сільськогосподарських підприємствах, фермерських і особистих селянських господарствах, підсобних цехах промислових підприємств і комерційних структур, які займаються сільськогосподарським виробництвом. На перспективу прогнозується розвиток великотоварного виробництва на базі сільськогосподарських підприємств та фермерських господарств і дрібнотоварного, спрямованого переважно на самозабезпечення, на базі особистих селянських господарств. У стратегічній перспективі сільськогосподарські підприємства, які допустили значний спад виробництва, мають забезпечити збалансоване, ефективне виробництво, яке функціонує на інноваційній основі, досконалій структурі галузей. Саме ці господарства будуть розвиватися вищими темпами, оскільки вони мають для цього більші потенційні можливості з невеликими особистими господарствами. Прогнозовані перспективи розвитку м'ясного скотарства, свинарства та м'ясного птахівництва на 2020 р. у Львівській області є реальними за умови нормальної і стабільної роботи сільського господарства при відповідній економічній ситуації на ринках названих продуктів. Обов'язковою умовою виконання намічених показників на 2020 р. є негайна стабілізація поголів'я ВРХ і свиней, а потім подальше його збільшення.

Література

1. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку)/ [Присяжнюк М. В., Зубець М. В., Саблук П. Т. та ін.]; за ред. М. В. Присяжнюка, Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка, М. М. Федорова. –К.; ННЦ ІАЕ, 2011. –1008 с.
2. Аграрний сектор України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://agro.ua.net/economics/documents/category-116/doc-173/>
3. Березівський П. С., Михалюк Н. І. Організація, прогнозування та планування АПК: Навчальний посібник / За ред. П. С. Березівського. 2-ге вид. Л: «Магнолія плюс». – 2006. 443 с.
4. Мазуренко О. В. Продовольча безпека та поточна ситуація з позиції виробництва та споживання м'яса / О. В. Мазуренко // Вісник Уманського НУС– 2008. – Вип. 70 (частина 2 – Економіка). – С. 105-111.
5. Моніторинг стану галузі тваринництва та ринків м'ясо-молочної продукції за січень-березень 2013року в цифрах, графіках, діаграмах/ І. М. Демчак, О. В. Сень, Д. М. Микитюк, О. Л. Чижевський. – К.; НДІ «Укראгропромпродуктивність», 2013. – 47с.

6. Розвиток м'ясопродуктового підкомплексу України: монографія / [М. В. Гладій, П. Т. Саблук, Н. Г. Копитець та ін.]; за ред. М. В. Гладія. – К. : ННЦ ІАЕ, 2012. – 354 с.

7. Сільське господарство України 2012. Статистичний збірник. / [за ред. Ю. М. Остапчука]. – Київ: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство». – 2013. – 369 с.

8. Тваринництво України. Статистичний збірник. / [за ред. С.О. Власенко]. – Київ: Державна служба статистики України. – 2013. – 211 с.

Стаття надійшла до редакції 29.09.2015

УДК 504:636.02

Музыка П. М., д. е. н., професор, **Шаловило С. Г.**, д. с.-г. н., професор

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького,

Гуменний В. Д., д. с.-г. н., головний науковий співробітник

Інститут сільського господарства степової зони НААН України;

Остапенко А. І.¹, координатор Громадської спілки «Інноваційна Орхуська мережа територіальних громад України та міста Києва»

ЄВРО ІНТЕГРАЦІЙНО - ІННОВАЦІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ ПЛЕМІННОЇ СПРАВИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ГЕНОФОНДУ

Посилення інституційної спроможності аграрного сектору, зі складовими племінного тваринництва та генофондових програм, потребує принципового оновлення науково-методичних засад при визначенні пріоритетних напрямів фінансової та організаційної підтримки з використанням можливостей міжнародних інвестиційних та наукових фондів. Презентовано наукові підходи з оновлення механізмів підтримки мережеских структур державних дослідних господарств та приватних підприємств за інноваційними критеріями.

Запровадження європейських нормативів при визначенні якості та безпечності аграрно-харчової продукції, разом із науково-методичними вимогами до оцінювання племінних тварин в процесі торгівлі та збереження генофонду, було обумовлено за 20 років до підписання поточної Угоди про асоціацію України з ЄС. В листопаді 1994 року було ратифіковано Угоду про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами [1, 2], якою було передбачено низку принципів вимог та можливостей для української сторони, що є дійсними до набуття чинності нової Угоди з 1 січня 2016 року. Вимоги міжнародних організацій до модернізації аграрного сектору та його наукового забезпечення з акцентом на екологізації, як і загально європейські аспекти урегулювання племінної справи в Україні, отримали можливості фінансової та організаційної підтримки, що несуть свої специфічні потреби в плануванні та оформленні наукової діяльності для завдань аграрної політики.

Ключові слова: *Угода про асоціацію з ЄС, європейські нормативи, племінна справа, генофонд, харчова та екологічна безпека, інвестиційні фонди, модернізація аграрного сектору, наукове забезпечення аграрної політики.*

УДК 504:636.02

Музыка П. М., д. э. н., профессор **Шаловило С. Г.**, д. с.-х. н., профессор

Львовский национальный университет ветеринарной медицины и биотехнологий им. С.З. Гжицкого,